

DR. NAGY ANDOR
főiskolai magántanár
Eger

Dr. Kállai Ernő–Dr. Kovács László (szerk.): Megismerés és elfogadás

Pedagógiai kihívások és roma közösségek a XXI. század iskolájában

Tartalmas és terjedelmes kötet, amely a fenti címmel összefüggő témákkal foglalkozó tanulmányokat tartalmazza.

A *Sirály Dóri* tervezte borítón egy mosolygós roma gyermek néz rá az olvasóra sajátos milióból. A mosoly, a derű a szerkesztők és a szerzők szándékát is tükrözi. Perspektívát ígér a sok évszázadon át szerény változásokat mutató roma világ számára.

A szerkesztők előszava ismerteti az olvasóval, hogy a váci Apor Vilmos Katolikus Főiskola hazánk felsőoktatásában egyedülálló módon foglalkozik a kisebbségek kutatásával és oktatásával. A Romológia Tanszék keretében folyik a cigány/roma nemzetiségi tanító- és óvodapedagógusképzés is.

A kötet megjelenésének alapjául szolgál a 2008-ban megrendezett konferencia, amelyen a köztársaság elnöke is személyes szerepet vállalt.

A multidiszciplináris felépítésű könyvet szerkesztők három nagy fejezetbe rendezték a rendkívül tartalmas, a további kutatásokat segítő tanulmányokat. Az első két fejezet általános pedagógiai problémákról, ill. a hátrányos helyzetről, a kirekesztésről, az óvoda és a család kapcsolatáról szól, a harmadik kifejezetten a romológiáról.

A megismerés – a címben szereplő kulcsszó – fontosságával, a nevelés-oktatás hatékonyságának megalapozásával foglalkozik számos jól ismert tudós tanulmánya. *Dr. Varga László* bemutatja a gyermeklételet a XXI. században, *Bábosik* professzor a személyiségismeret és kapcsolatteremtésről fejti ki gondolatait, *dr. Balázs Sándor* az erkölcsi nevelés aktuális problémáit tárja fel, *dr. Mészáros Ilona* a család változó szerepéről ír a szerzőtől megszokott tudományos alapossgal. E fejezetben olvashatunk még *Ádám Anettől*, *Csontos Évától*, *Torgyik Judittól*, *Villányi Györgynétől* értékes dolgozatokat.

Az iskola szerepének leértékelődési folyamatában jóleső olvasni a klasszikussá vált megállapítást, hogy a holnap alakulása az iskolától függ.

A második fejezetben szereplő tanulmányok közül az egyik szerkesztő, *dr. Kovács László* munkája ébreszt figyelmet. A család és az óvoda fontosságát tartalmazó írás a cigány gyermekek vonatkozásában, már a romológiáról szóló fejezetet készíti elő.

Nehéz feladat a kötetet ismertető számára a válogatás a második fejezet dolgozatai közül. *Bakonyi Anna*, *Fülöpné Fehér Ágota*, *Szombathelyiné* és szerzőtársai írásai elméletileg megalapozottak, gondolkodtatni képesek, érett alkotások. Ami kiemelését kíván: *dr. Rostár Rita* és *Skrabki Árpád* professzor tanulmánya a veszélyeztetett gyermekekről, ill. a társadalmi azonoságtudatról és a nevelésről.

A harmadik fejezet – amint már említettük – a romológiáról szól, az elfogadásról – a kötet cím második szaváról – *dr. Kállai Ernő* nemcsak kiváló szerkesztő, de tanulmánya is dicséretes. A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa, a több diplomás főiskolai

tanár, a romológia egyik meghatározó személyisége, ez esetben a magyarországi cigányokról/romákról társadalomtörténeti „vázlatot” készített, bár az lényegesen több a vázlatnál.

E fejezetben szerepel Kállai Gabriella is empirikus vizsgálatának tapasztalataival, amelyek a felsőoktatásban tanulók cigányságképeről szólnak.

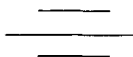
Élete utolsó tanulmányát olvashatjuk Kemény Istvánnak, a XX. század második fele egyik legjelentősebb romakutatójának, aki e kötet megjelenését már nem élhette meg.

Szerepel még dolgozatával dr. Bábosik Zoltán oktatástörténeti tanulmányával és Zóka Katalin Hagymány és identitás az óvodai irodalmi nevelésben c. munkájával.

„Ez a megközelítésében és a tárgyalt módszerek szempontjából is újszerű kötet kisebb-ségben élő gyerekek oktatásának nehézségeire és lehetőségeire hívja fel a figyelmet” – olvasható a fülszövegben. A minősítés egyértelmű. Az újszerűséghez sem férhet kétség.

A Nyitott Könyvműhely kiadásában megjelent kötet – köszönhető az Apor Vilmos Katolikus Főiskolának – akár tankönyv is lehet a felsőoktatásban, de minden bizonnyal jó szolgálatot tesz a romológia iránti további érdeklődés felkeltésének, és fontos forrásul szolgál a kutatóknak.

Elismerés a szerkesztőknek és a szerzőknek.

DR. DOMONKOS JÁNOS
ny. iskolaigazgató
Budapest

Pomogáts Béla: Magyar tájak – magyar irodalom Szöveggyűjtemény

Ismét szenzáció született Pomogáts tollából. Színvonalas olvasnivalót kínál. Frissen (2008-ban) megjelent kötete egyfajta számadás: vallomás a hazáról, belső világról és a modern korról.

Pomogáts Béla (1934-) irodalomtörténész, kritikus 1953-ban érettségizett a budapesti piarista gimnáziumban, 1958-ban végzett a budapesti egyetem magyar szakán. Részt vett az 1956-os forradalomban a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Egységes Szövetségének országos intézőbizottságának tagjaként. 1959-60-ban internálták.

Irodalomkritikusként állandóan figyelemmel kíséri az irodalmi életet. A 20. századi magyar irodalom történetével, jelentős mértékben az erdélyi és a nyugati magyar irodalommal foglalkozik. 1965-től az MTA Irodalomtudományi Intézete munkatársa, 1992-től igazgatóhelyettese. Az irodalomtudományok legrangosabb fokozatai tulajdonosa. 1990-ben Akadémiai Díjat, 1991-ben József Attila-díjat, 1992-ben Az Év Könyve jutalmat érdemelte ki. A Történelmi Igazságtétel Bizottsága alapító tagja, 1991-92-ben alelnöke. Könyveiben a magyar nemzet hagyományait és lelkiségét mutatja be, napjainkban pedig a Somogy c. irodalmi folyóirat főszerkesztőjeként kultúránkat emeli fel.

Ebben a nemesveretű kötetében Pomogáts Béla a magyar kultúra, a magyar irodalom nagyobb tájegységeit – Budapest, a Dunántúl, a Balaton, az Alföld, Erdély, a Felvidék, Kárpátalja és a Délvidék – történelmi sajtóságos arculatát jeleníti meg kitűnő magyar írók és tudósok tanulmányainak nyomán.